

DECIZIE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Tatiana Vieru

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadî,
Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Gasnaș-Mazur
împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, Casei Naționale de
Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării indemnizației lunare pentru
creșterea copilului și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 03 noiembrie 2015, prin care a
fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută
hotărârea Judecătoriei Bălți din 08 iulie 2015, prin care acțiunea a fost admisă
parțial,

c o n s t a t ă:

La 22 decembrie 2014, Natalia Gasnaș-Mazur a depus o cerere de chemare
în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, Casei Naționale
de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării indemnizației lunare pentru
creșterea copilului și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, activează în calitate de contabil
la SRL „Exposistem-Nord” lucru de bază și la SRL „Radlidix” prin cumul, în baza
contractului individual de muncă nr. 01/02 din 01 februarie 2007.

La 11 decembrie 2013, a născut copilul Mazur Adelina și în perioada 10
octombrie 2013 – 12 februarie 2014 s-a aflat în concediu de maternitate.

La 17 februarie 2014 s-a adresat la CTAS Bălți cu cererea nr. 3618 privind
acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani cu
anexarea actelor necesare. Indică că se află în concediu de îngrijire a copilului până
la vârsta de 3 ani, începând cu 13 februarie 2014. Luna martie a fost prima lună în
care a început să primească indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la
împlinirea vârstei de 3 ani. Suma indemnizației fiind de 2400 lei, deși inițial a fost
anunțată, că potrivit datelor din Registrul de stat al evidenței individuale în
sistemul public de asigurări sociale, indemnizația lunară va constitui suma de
4650,00 lei, ceea ce constituie 30 % din venitul integral înregistrat.

La 30 aprilie 2014 s-a adresat cu o cerere către CTAS Bălți prin care a solicitat să i se prezinte formula de calcul a indemnizației, și care era suma venitului declarat conform declarației Rev-5 ce a stat la baza calculului indemnizației lunare pentru creșterea copilului minor Mazur Adelina născută la 11 decembrie 2013 până la vârsta de 3 ani și dacă s-a luat în considerație, la calcularea indemnizației, venitul său obținut de la locul de muncă SRL „Radlidix”.

La 18 iulie 2014 i-a comunicat pîrîtul că calculul indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani a fost efectuat numai în baza venitului mediu lunar realizat în ultimele 6 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat la lucru de bază SRL „Exposistem Nord” care este 8000 lei, cuantumul indemnizației lunare constituie 30 % din salariu 2400 lei. La fel, a fost menționat că SRL „Radlidix” în perioada 01 ianuarie 2011 – 30 iunie 2013 nu a activat, nu a avut venit, nu au fost prezentate dovezi care ar confirma lucrările efectuate de reclamantă și veniturile acesteia, referitor la venitul obținut pentru perioada 01 iulie 2013-30 septembrie 2013 de la SRL „Radlidix” în sumă de 10 000 lei pe lună, contravine prevederilor art. 155 alin. (2) din Codul muncii care prevede că, mărimea salariului pentru cumularzi, nu poate depăși mărimile pentru ceilalți salariați din unitatea respectivă, nu poate fi luată în calcul, deoarece alți salariați la SRL „Radlidix” nu au fost în perioada respectivă.

Mai invocă faptul că în bază de contract a efectuat anumite lucrări, adică un volum mare de lucru, iar SRL „Radlidix” la rîndul său a calculat și achitat remunerarea, cît și taxele corespunzătoare, iar temei pentru a pune la îndoială corectitudinea lor consideră că nu este.

Invocă că divergențele apărute în documentele prezentate la cererea nr. 3618 din 17 februarie 2014 de acordare a indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la vârsta de 3 ani și efectuării controlului la SRL „Radlidix”, rămîne a fi doar decît o greșeală, deoarece la sediul CTAS a prezentat un contract încheiat între reclamantă și SRL „Radlidix” nefiind însă indicat numele și prenumele său, însă sediul acestei întreprinderi și condițiile de muncă erau indicate.

Nefiind de acord cu răspunsul primit din 18 iulie 2014, la 02 septembrie 2014 s-a adresat cu o cerere către șeful CTAS Bălți, prin care și-a expus dezacordul său motivat.

La 06 octombrie 2014 i s-a comunicat că cererea sa a fost transmisă către CNAS. Iar, la 17 noiembrie 2014 CNAS i-a expediat răspuns comunicîndu-i că susține acțiunile CTAS Bălți.

Astfel, consideră că i s-a încălcat dreptul său garantat de lege ca persoană asigurată cu indemnizația pentru creșterea copilului pînă la vârsta de 3 ani.

Solicită reclamanta obligarea CTAS Bălți să-i efectueze recalculul indemnizației lunare pentru creșterea copilului Mazur Adelina pînă la împlinirea vârstei de 3 ani reieșind din întregul său venit pe perioada riscului asigurat, încasarea de la CTAS Bălți a sumei restante de 19125 lei, ce constituie 30 % din venitul mediu acumulat la SRL „Radlidix”, 2250 lei x 8,5 luni restante, repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare a cererii de chemare în judecată Natalia Gasnaș-Mazur a solicitat obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți și Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze începînd cu 13 februarie 2014 indemnizația lunară pentru creșterea copilului Mazur Adelina pînă la împlinirea

vârstei de 3 ani reieșind din întregul venit obținut la SRL „Exposistem Nord” și la SRL „Radlidix” în ultimele 6 luni înainte de perioada riscului asigurat precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Bălți din 08 iulie 2015 acțiunea a fost admisă parțial. A fost recunoscut ilegal refuzul CTAS Bălți din 17 noiembrie 2014 de a calcula indemnizația lunară pentru creșterea copilului Adelina Mazur născută la 11 decembrie 2013. A fost obligată CTAS Bălți și CNAS de a recalcula începînd cu 13 februarie 2014, indemnizația lunară pentru creșterea copilului Mazur Adelina născută la 11 decembrie 2013 pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani, reieșind din venitul obținut de către Natalia Gasnaș-Mazur ca angajată la SRL „Exposistem-Nord” și SRL „Radlidix” în ultimele 6 luni înaintate de perioada riscului asigurat. Pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 27 iulie 2015 și la 28 septembrie 2015, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 03 noiembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărîrea primei instanțe.

La 06 ianuarie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

Recurentul, Casa Națională de Asigurări Sociale în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la emiterea acesteia au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, precum și apreciate arbitrar probele administrate.

Consideră neîntemeiate pretențiile intimitei expuse în acțiune cu privire la includerea în calculul indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani și a venitului de la locul de muncă prin cumul la SRL „Radlidix”, deoarece entitatea respectivă pe parcursul a trei ani de zile nu a avut activitate, angajații pentru toată perioada respectivă se aflau în concediu din cont propriu, însă la momentul în care intimitei i-a survenit riscul asigurat și pentru a beneficia de o indemnizație mult mai mare, printr-o înțelegere cu conducătorul acestei entități, ea chipurile a fost rechemată la serviciu, și pentru 3 luni a primit un salariu de 30000 lei, la o întreprindere care nu a avut activitate și care a prezentat toate declarațiile cu venit de zero lei și prin urmare, nu este clar cum entitatea respectivă putea să achite un salariu de 10000 lei lunar, în total 30000 lei pe cînd intimata nu a avut nici o activitate.

La 23 februarie 2016 și 14 martie 2016, Natalia Gasnaș-Mazur a depus referințe prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind neîntemeiat cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 24 februarie 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii rezultă că recurentul Casa Națională de Asigurări Naționale a recepționat decizia Curții de Apel Bălți din 03 noiembrie 2015 la 17 noiembrie 2015 și respectiv în termenul prevăzut de lege, la 06 ianuarie 2016 a depus cererea de recurs.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanță de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din actele pricinii rezultă că Natalia Gasnaș-Mazur la 17 februarie 2013 s-a adresat cu o cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți privind stabilirea indemnizației pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani cu anexarea documentelor necesare.

În urma verificării documentelor s-a stabilit că intimata-reclamantă activează în calitate de contabil la entitățile SRL „Exposistem-Nord” loc de bază și SRL „Radlidix” prin cumul.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți din 04 martie 2014 i-a fost stabilit Nataliei Gasmaș-Mazur indemnizația pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani ca persoană asigurată în mărime de 2400 lei lunar luîndu-se în calcul doar venitul obținut la SRL „Exposistem-Nord”.

Nefiind de acord cu decizia emisă de intimat și respectiv cu răspunsurile la cererea prealabilă, Natalia Mazur-Gasnaș a depus o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți și Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i efectueze recalculul indemnizației lunare pentru creșterea copilului Mazur Adelina începînd cu 13 februarie pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani reieșind din întregul venit obținut la SRL „Exposistem-Nord” și la SRL „Radlidix” în ultimele 6 luni înainte de perioada riscului asigurat, precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei.

Examinînd pricina în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, admitînd-o parțial cu recunoașterea ilegală a refuzul CTAS Bălți din 17 noiembrie 2014 de a calcula indemnizația lunară pentru creșterea copilului Adelina Mazur născută la 11 decembrie 2013 și obligarea CTAS Bălți și CNAS de a recalcula începînd cu 13 februarie 2014, indemnizația lunară pentru creșterea copilului Mazur Adelina născută la 11 decembrie 2013 pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani, reieșind din venitul obținut de către Natalia Gasnaș-Mazur ca angajată la SRL „Exposistem-Nord” și SRL „Radlidix” în ultimele 6 luni înaintate de perioada riscului asigurat. Iar, pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

Curtea de Apel Chișinău, respingînd apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a ajuns la concluzia temeiniciei hotărîrii primei instanțe menținînd-o ca întemeiată.

Judecînd recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel la emiterea deciziei a încălcat normele de drept procedural, și anume nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În conformitate cu art. 239 Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sînt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Prevederile acestor norme de drept de Curtea de Apel Chișinău nu au fost respectate.

În conformitate cu art. 373 alin. (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de apel a invocat că prima instanță a examinat pricina fără a ține cont de cerințele art. 155 Codul muncii, adică salarizarea cumularzilor, concluzionînd că deși reclamanta a beneficiat de un venit în sumă de 30000 lei pentru perioada 01 iulie 2013-30 septembrie 2013, mult mai mare decît ceilalți salariați la întreprinderea SRL „Radlidix”, în perioada respectivă, însă a achitat impozitul pe venit și contribuțiile de asigurare socială de stat obligatorii și prin urmare poate beneficia de o indemnizație lunară pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani reieșind din venitul obținut atît de la locul de bază cît și de la munca prin cumul, fără ca acestea să fie dovedite în cadrul cercetării judecătorești.

Pe cînd art. 155 alin. (2) Codul muncii prevede expres că, mărimea salariului tarifar sau a salariului funcției pentru cumularzi, precum și mărimea premiilor, a sporurilor, a adaosurilor și a celorlalte recompense, determinate de condițiile de salarizare, se stabilesc în contractul colectiv sau individual de muncă și nu pot depăși mărimile prevăzute pentru ceilalți salariați din unitatea respectivă.

Contrar prevederilor legale citate, Curtea de Apel Chișinău în decizia emisă nu s-a pronunțat asupra acestor argumente esențiale invocate în apel și nu a motivat respingerea apelului.

De asemenea, în cadrul examinării pricinii s-a stabilit că prin contractul individual de muncă încheiat între Natalia Gasnaș-Mazur cu SRL „Radlidix” nr. 01/02 din 01 februarie 2007, reclamanta – intimată este angajată prin cumul la entitatea respectivă începînd cu 01 februarie 2007 în funcție de contabil-șef.

La fel, s-a stabilit că societatea nu activează și că toți angajații, inclusiv conducătorul și contabilul-șef se aflau în concediu din cont propriu.

Prin ordinul nr. 05/2013 din 01 iulie 2013 emis de SRL „Radlidix” intimata a fost rechemată din concediu de odihnă din cont propriu începînd cu 01 iulie 2013, pentru a restabili evidența contabilă a întreprinderii. Tot la 01 iulie 2013 între SRL „Radlidix” și Gasnaș-Mazur Natalia a fost încheiat un acord adițional

nr. 01 la contractul individual de muncă nr. 01/02 din 01 februarie 2007 prin care a fost modificat contractul individual de muncă și anume pentru o perioadă de 3 luni consecutive salariatul este responsabil să restabilească evidența contabilă la întreprindere și plata pentru îndeplinirea sarcinilor este de 30000 lei a câte 10000 lei pentru fiecare lună lucrată.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât instanța de apel cât și prima instanță la calcularea indemnizației de la locul de muncă prin cumul nu au stabilit ce muncă anume a prestat intimata de a necesitat mărirea esențială a salariului nemijlocit la survenirea riscului asigurat și de ce a fost necesară încheierea unui acord adițional în situația în care intimata avea deja încheiat un contract individual de muncă cu SRL „Radlidix”, cu atât mai mult că în obligațiunile ei se servicii intră menținerea evidenței contabile.

Or, abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit constituie o încălcare a art. 6 §1 CEDO, deoarece recurentului nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse și în ultimul caz, motivele acestei respingeri.

De astfel, această posibilitate nu i s-a acordat nici instanței de recurs.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și având în vedere că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 03 noiembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Gasnaș-Mazur împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării indemnizației lunare pentru creșterea copilului și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru